

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Začíname učiť v projektoch v primárnom vzdelávaní

PaedDr. Ivan Pavlov, PhD.
podpis štatutárneho zástupcu

Názov vzdelávacieho programu

Začíname učiť v projektoch v primárnom vzdelávaní

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu

Koncepcia rozvoja výchovy a vzdelávania v SR na najbližších 15-20 rokov kladie dôraz na inovácie stratégií a metód v edukácii. Preferovaná je **aktívna forma učenia sa žiaka** a konštruovanie poznania na základe experimentu, objavovania a zážitkového učenia. Ide o to, že učiteľ nevyučuje a neodovzdáva iba hotové informácie, ale projektuje učenie sa žiaka. (Babiaková, Kratochvílová, 2009) Štátny vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED 1 podporuje komplexný medzipredmetový a nadpredmetový prístup k projektovaniu obsahu vzdelania, zavádza vzdelávacie oblasti a prierezové témy (tematiky), ktoré sa prelínajú ako povinná súčasť vzdelávania jednotlivými predmetmi a môžu sa uplatňovať prostredníctvom rôznych organizačných foriem a metód výučby, ako je napríklad aj projektové vyučovanie. (Štátny vzdelávací program, ISCED 1, 2008) ŠVP stanovuje v súvislosti s obsahom primárneho vzdelávania sedem vzdelávacích oblastí a sedem prierezových tém. Jednou z nich je „**Tvorba projektu a prezentačné zručnosti**“.

Výskumný projekt APVV-0026-07 *Profesia učiteľ predprimárnej edukácie a učiteľ primárnej edukácie v dynamickom poňatí a VEGA č. 1/0593/08, ktorého riešiteľkou je prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc.*, predkladá čiastkové výsledky snímania profesijných činností učiteľov primárneho vzdelávania. Výskum zistil, ktoré profesijné činnosti dokážu oslovení reprezentanti skupiny počas dňa identifikovať a pomenovať. Jednou z kategórií profesijných činností sú „Činnosti súvisiace s vyučovaním a jeho prípravou“. Všetkým činnostiam priamo súvisiacim s vyučovaním a jeho prípravou venujú učitelia 1229 minút, čo je približne 20,5 hodiny. V prípade projektovania a plánovania výučby ide priemerne o 99,7 minút, čo je približne 1 hodina a 40 za pracovný týždeň. Ak učitelia venujú tak dôležitej činnosti iba 7,9 % zo všetkých činností priamo súvisiacich s vyučovaním a jeho prípravou, domnievame sa, že edukačný proces v primárnom vzdelávaní nemôže smerovať k aktívnemu učeniu sa žiakov. (Pedagogické rozhľady roč. 19, č. 5/2010, s. 21-23)

Súvis s predchádzajúcimi výsledkami výskumu potvrdili aj „*Výsledky analýzy vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov škôl*“ uskutočnený pre národný projekt „*Profesijný a kariérový rast PZ a OZ*“ v roku 2010“ Metodicko-pedagogickým centrom.

Učitelia primárneho vzdelávania v dimenzii výchovno-vzdelávací proces pociťujú najväčšiu potrebu vzdelávaním rozvíjať kompetenciu plánovania a projektovania edukačného procesu (16,4%).

Ak primárnym cieľom projektového vyučovania je aktívne zapojenie žiaka do poznávacieho procesu, tak potom potreba vzdelávania učiteľov primárneho vzdelávania v tejto problematike je opodstatnená.

Druh kontinuálneho vzdelávania

Inovačné

Forma kontinuálneho vzdelávania

Kombinovaná – 60 hodín, z toho prezenčne 48 hodín a dištančne 12 hodín

Ciele vzdelávacieho programu

Hlavný cieľ:

Zdokonaľovanie profesijných kompetencií učiteľa v plánovaní a realizácii projektového vyučovania v primárnom vzdelávaní.

Špecifické ciele:

Modul 1

- 1.1. Vedieť pomenovať kľúčové kompetencie žiaka primárneho vzdelávania.
- 1.2. Rozlíšiť vybrané progresívne vyučovacie metódy a stratégie.
- 1.3. Vymedziť základné pojmy v projektovom vyučovaní (projekt, projektové vyučovanie, projektové vyučovanie ako vyučovacia metóda, učenie v projektoch).
- 1.4. Vedieť charakterizovať podstatu projektového vyučovania (ciele, delenie projektov, typy).
- 1.5. Vedieť odlíšiť projektové vyučovanie od tematického vyučovania, integrovaného tematického vyučovania.
- 1.6. Vedieť pomenovať súvislosti medzi integráciou obsahov viacerých predmetov a uplatňovaním medzipredmetových vzťahov.

Modul 2

- 2.1 Vedieť charakterizovať fázy projektového vyučovania (plánovanie, realizáciu, vyhodnocovanie).
- 2.2 Vedieť navrhnúť edukačný (žiacky) projekt.
- 2.3 Vedieť posúdiť efektívnosť projektového vyučovania (prednosti a úskalia).
- 2.4 Vedieť použiť grafické znázorňovanie (napr. pomocou mentálneho mapovania) v plánovaní, organizovaní, hodnotení projektu a riešení problémov.

Modul 3

- 3.1 Vedieť identifikovať činnosti a zručnosti učiteľa v projektovom vyučovaní.
- 3.2 Vedieť rozvíjať vybrané komunikačné spôsobilosti žiakov potrebné pri prezentovaní žiackych projektov.
- 3.3 Osvojiť si techniky rozvíjajúce kooperatívne zručnosti potrebné v práci v skupinách.
- 3.4 Vedieť použiť IKT v príprave a realizácii projektu a pri prezentovaní žiackych projektov.

Vzdelávací program vychádza z návrhov „Profesijných štandardov učiteľa“, kategória: učiteľ primárneho vzdelávania a rozvíja nasledujúce kompetencie:

- 1.2.1. poznať učebné štýly žiakov a iné faktory ovplyvňujúce procesy učenia sa mladšieho školského veku,
- 2.1.1. poznať obsah vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov primárneho vzdelávania,
- 2.1.3. vedieť vybrať obsah v súlade s požadovanými a očakávanými edukačnými cieľmi a obohacovať ho o školské a regionálne špecifiká,
- 2.2. schopnosť plánovať a projektovať výučbu,
- 2.3.2. rozumieť významu orientácie cieľa na žiaka a konkretizácie cieľa na dosiahnuté vedomosti zručnosti a postoje žiaka,
- 2.4.3. vedieť vybrať základné a rozvíjajúce učivo v kontexte edukačnými cieľmi a individuálnymi potrebami žiakov,
- 2.5.1. poznať metódy a formy podporujúce aktívne učenie sa žiaka mladšieho školského veku,
- 2.5.3. využívať inovačné metódy a formy, využívať aktivitu a tvorivosť žiakov pri realizácii vyučovacej hodiny,
- 2.6.1. poznať spôsoby hodnotenia žiaka a ich psychodidaktické aspekty a vedieť stanoviť kritériá hodnotenia úspešnosti žiaka,
- 2.6.3. vedieť rozvíjať hodnotiace úsudky žiakov,
- 2.7.3. vedieť efektívne komunikovať so žiakmi, ovplyvňovať pozitívnu klímu v triede a prostredie podnecujúce rozvoj osobnosti žiaka,
- 2.8.3. využívať IKT ako prostriedok vyučovania,
- 3.2.1. stotožniť sa s rolou facilitátora.

Obsah vzdelávacieho programu**Modul 1 Projektové vyučovanie (ďalej PV) - teoretické východiská**

Téma	Forma vzdelávania	Časový rozsah
1. Moderná škola a kľúčové kompetencie žiaka primárneho vzdelávania <ul style="list-style-type: none"> • ŠVP – ŠKVP, vzdelávacie oblasti, prierezové témy • Kľúčové kompetencie žiaka primárneho vzdelávania ISCED 1 • Kľúčové kompetencie žiaka v prierezovej téme: Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	prezenčná	1
2. Moderné koncepcie výučby <ul style="list-style-type: none"> • Moderná škola – ako prostredie: interaktívna, inkluzívna, interdisciplinárna, internacionálna a interpersonálna • Niektoré moderné vyučovacie stratégie - kooperatívne vyučovanie, problémové vyučovanie, projektové vyučovanie, blokové vyučovanie, tematické vyučovanie, integrované tematické vyučovanie 	prezenčná	3
3. Východiská projektového vyučovania Vymedzenie pojmu "projekt, projektová metóda, projektové vyučovanie, učenie v projektoch "	prezenčná	1
4. Projektové vyučovanie <ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika projektového vyučovania, ciele (kognitívne, afektívne a psychomotorické), princípy, druhy, typy projektov • Tematické vyučovanie – charakteristika a rozlíšenie od projektového vyučovania • Obsahová integrácia a projektovanie učenia sa žiakov v primárnom vzdelávaní – medzipredmetové vzťahy, integrované tematické vyučovanie 	prezenčná	3
SPOLU		8/0

Modul 2 Tvorba projektu - metodológia

Téma	Forma vzdelávania	Časový rozsah
1. Začíname učiť v projektoch <ul style="list-style-type: none"> • Vytváranie podmienok a prostredia pre aktívne učenie sa žiaka • Fázy projektového vyučovania - zámer projektu, plánovanie, realizácia a hodnotenie 	prezenčná	2
2. Kroky, ako postupovať pri tvorbe projektu <ul style="list-style-type: none"> • Plánovanie – motivácia, výber témy, metodika tvorby cieľov, metodika tvorby úloh, vyučovacie metódy, metodika tvorby skupín • Realizácia - výber miesta, organizácia skupín, zber informácií a materiálu, riešenie úloh, vyhodnocovanie a formulovanie záverov, príprava na prezentáciu, spôsoby prezentácie projektov • Hodnotenie projektu – spôsoby a formy hodnotenia projektov, kritériá hodnotenia projektov 	prezenčná	6

<ul style="list-style-type: none"> • Hodnotenie činnosti žiaka – sebareflexia, sebaopoznanie, sebahodnotenie žiaka 		
3. Aplikácia získaných poznatkov a zručností na návrh žiackeho projektu: Vypracovanie návrhu žiackeho projektu. <ul style="list-style-type: none"> • Výstup: prezentácia návrhu žiackeho projektu v elektronickej podobe (MS Word) v rozsahu max. 4 str. A4 • Spätná väzba lektora na návrh žiackeho projektu (elektronická) 	dištančná	10
4. Prednosti a úskalia projektového vyučovania Spätná väzba účastníka na dištančnú úlohu	prezenčná	2
5. Mentálne mapovanie <ul style="list-style-type: none"> • Ciele mentálneho mapovania • Mentálne mapovanie ako prostriedok pre racionálne plánovanie, triedenie, organizovanie, rozvrhnutie činností a tvorivé riešenie problémov. • Formy mapovania • Grafické znázorňovanie mentálnych máp s využitím bezplatného softwaru XMind a FreeMind 	prezenčná	6
6. Aplikácia mentálneho mapovania pri príprave projektového vyučovania do prezentácie vlastného produktu <ul style="list-style-type: none"> • Výstup: prezentácia jedného vlastného produktu v grafickom prevedení podľa vlastného výberu. Možnosti zobrazenia: napr. kresba, softwar XMind a FreeMind • Spätná väzba lektora na možnosti využitia mentálneho mapovania pri príprave projektového vyučovania (elektronická) 	dištančná	2
SPOLU		16/12

Modul 3 Sociálna dimenzia projektového vyučovania

Téma	Forma vzdelávania	Časový rozsah
1. Rola učiteľa a žiaka v projektovom vyučovaní <ul style="list-style-type: none"> • Nové požiadavky na prácu učiteľa - riadenie projektu, rola poradcu, partnera, facilitátora • Požiadavky na prácu žiaka – vnútorná motivácia, plánovanie a organizovanie si činností, predvídanie výsledkov, sebariadenie, sebakontrola, sebahodnotenie, sebareflexia 	prezenčná	3
2. Sociálne a komunikačné spôsobilosti <ul style="list-style-type: none"> • Cvičenia zamerané na rozvoj komunikačných spôsobilostí • Nácviik aktívneho počúvania • Riešenia problémov a rozhodovanie, argumentácia, zdôvodňovanie, poskytovanie spätnej väzby 	prezenčná	5
3. Kooperatívne zručnosti <ul style="list-style-type: none"> • Cvičenia na osvojovanie kooperatívnych zručností: spolupráca, skupinová práca, spoluúčasť, súdržnosť skupiny • Normy a pravidlá správania • Spolupráca učiteľov, rodičov a obce 	prezenčná	8
4. Prezentačné zručnosti <ul style="list-style-type: none"> • Využitie základných IKT v projektovom vyučovaní • Využívanie služby webu na získavanie informácií 	prezenčná	8

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

<ul style="list-style-type: none"> • Práca s textom, využívanie grafiky, diagramov, obrázkov, typy prezentácií, • Tvorba PowerPoint - ovej prezentácie • Riadenie prezentácie projektu a jej obhajoba pomocou IKT		
SPOLU		24/0

Rozsah a trvanie vzdelávacieho programu

Rozsah vzdelávacieho programu

prezenčne	48
dištančne	12
SPOLU	60

Trvanie vzdelávacieho programu

najviac 12 mesiacov

Hlavné metódy, formy a spôsoby realizácie vzdelávacieho programu:

Zážitkové učenie, práca v skupinách, nácvik, skupinové riešenie problémov, práca na produkte, prezentácie, e-mailová korešpondencia, riadená diskusia, prednášky.

Názov kategórie, podkategórie, kariérovej pozície, vyučovacieho predmetu:

Kategória:

učiteľ

Podkategória:

učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy)
učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie

Kariérový stupeň:

samostatný pedagogický zamestnanec,
pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou
pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérna pozícia: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie

Spôsob prihlasovania:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu a podkategórie učiteľa, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Poskytovateľ zaraďuje pedagogického zamestnanca na kontinuálne vzdelávanie alebo vykonanie skúšky podľa § 35 ods. 6 zákona na základe písomnej prihlášky.

Požaduje sa čitateľne a úplne vyplnená písomná prihláška, vlastnoručne podpísaná uchádzačom o vzdelávanie.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca, do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou a pohovorom pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Predsedu skúšobnej komisie a jej ďalších členov vymenúva štatutárny orgán poskytovateľa. Overenie profesijných kompetencií získaných výkonom pedagogickej činnosti, alebo sebavzdelávaním podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. ukončuje pedagogický zamestnanec pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu

1. Absolvovať najmenej 80% z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Vypracovať dištančné úlohy:
  - Odovzdať písomne vypracovaný vlastný návrh žiackeho projektu v tlačenej a elektronickej podobe (MS Word) v rozsahu min. 4 str. A4.
  - Vypracovať návrh mentálnej mapy v grafickom prevedení podľa vlastného výberu.
  - Možnosti zobrazenia: kresba, softwar XMind a FreeMind
3. Úspešne prezentovať žiacky projekt upravený po spätnej väzbe a absolvovať pohovor pred 3-člennou skúšobnou komisiou.

Preukázať teoretické vedomosti:

- Projektové vyučovanie (charakteristika), ciele PV (kognitívne, afektívne a psychomotorické), princípy, druhy, typy projektov.
- Kroky, ako postupovať pri tvorbe žiackeho projektu vo fáze plánovania, realizácie a vyhodnotenia projektu.
- Pozitíva a negatíva projektového vyučovania.
- Rola učiteľa a požiadavky na jeho prácu v projektovom vyučovaní.

Preukázať praktické zručnosti:

- Prezentovať žiacky projekt upravený po spätnej väzbe s využitím IKT. Projekt bude vo forme súboru v MS PowerPoint, posteru alebo v inej ekvivalentnej podobe. V prípade spracovania projektu v digitálnej podobe bude jeho súčasťou prezentácia s využitím IKT.
- Prezentovať sa prostredníctvom vlastnej práce, projektu

V prípade, že pedagogický zamestnanec zvolí formu overenia profesijných kompetencií nadobudnutých výkonom pedagogickej činnosti alebo sebavzdelávaním podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. a bude chcieť vzdelávanie ukončiť, stanovujú sa mu všetky uvedené požiadavky okrem požiadavky 1.

Požiadavky na členov skúšobnej komisie

- učitelia pre kontinuálne vzdelávanie,
- učitelia pre primárne vzdelávanie s prvou atestáciou
- vysokoškolskí učitelia

Učebné zdroje (odporučená literatúra)

- BABIAKOVÁ, S. – KASÁČOVÁ, B. – TABAČÁKOVÁ, P. Projektovanie a plánovanie výučby v primárnom vzdelávaní. In Pedagogické rozhľady, roč. 19, 5, s. 21-23. ISSN 1335-0404, 2010
- BABIAKOVÁ S. – KRATOCHVÍLOVÁ, J. a kol. Obsahová integrácia v elementárnej a predškolskej edukácii. Študijné texty. UMB Banská Bystrica, Pedagogická fakulta, Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky. Vydala PF UMB Banská Bystrica, 2009. 126 s. ISBN 978-80-8083-754-9
- BUZAN, T. Mentální mapování. Praha : Portál, 2007. 168 s. ISBN 978-80-7367-200-3

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- COUFALOVÁ, J. Projektové vyučování pro první stupeň základní školy. Praha : Nakladatelství Fortuna, 2010. 135 s. ISBN 80-7168-958-0
- KASÍKOVÁ, H. Učíme (se) spolupráci spluprací. Kladno : AISIS, 2009. 143 s. ISBN 978-80-904071-6-9
- TOMKOVÁ, A. – KAŠOVÁ, J. – DVOŘÁKOVÁ, M. Učíme v projektech. Praha : Portál, 2009. 171 s. ISBN 978-80-7367-527-1
- <http://freemind.sourceforge.net/wiki/index.php/Download>
- <http://www.xmind.net/>

Personálne zabezpečenie a garant (súhlas garanta)

Lektori vzdelávacieho programu: učiteľia pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učiteľia a učiteľia pre primárne vzdelávanie s I. atestáciou.

Garant vzdelávacieho programu: Učiteľia pre kontinuálne vzdelávanie s II. atestáciou. Uvedené predpoklady spĺňa a program garantuje **Mgr. Klára Lužinská**, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie pre primárne vzdelávanie s druhou atestáciou, RP MPC Banská Bystrica, Horná 97, 975 46 Banská Bystrica.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu:

Finančné náklady spojené so vzdelávaním budú hradené z finančných prostriedkov národného projektu „Profesijný a kariérový rast PZ a OZ“, resp. z rozpočtu MPC.

Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie: flipchartová tabuľa, flipchartový papier, fixy, kancelársky papier A4 a A3
Učebné zdroje: študijné texty, metodické materiály, pracovné listy. Literatúra k jednotlivým modulom s témami bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Prezenčná časť vzdelávania sa bude realizovať v priestoroch regionálnych a detašovaných pracovísk MPC, alebo v iných priestoroch. Dištančná časť prostredníctvom vzdelávacieho portálu MPC, resp. elektronickou poštou.

Technické a informačné zabezpečenie: CD prehrávač, notebook, Data projektor, bezplatný a voľne stiahnuteľný (free) softwar FreeMind a XMind (základná verzia programu).

Návrh počtu kreditov

Rozsah (60 hod.)..... 12 kreditov

Spôsob ukončenia: ..... 3 kredity

Spolu: ..... 15 kreditov